

Participatie van burgers bij groenonderhoud: kansen en dilemma's voor gemeentelijke overheidsprofessionals in Stadsdeel Escamp

Een kwalitatief onderzoek naar hoe gemeentelijke overheidsprofessionals de participatie van burgers bij groenonderhoud in Stadsdeel Escamp ervaren en of dit leidt tot verschillende kansen en dilemma's.

door Sven Balt, s3401618

Bachelorscriptie

Bestuurskunde

Faculty of Governance and Global Affairs

Universiteit Leiden

Begeleider: Dr. Carola van Eijk

13-05-2024

8789 woorden

Samenvatting

Dit onderzoek richt zich op de vraag hoe gemeentelijke overheidsprofessionals in Stadsdeel Escamp de participatie van burgers bij groenonderhoud ervaren en leidt dit tot verschillende kansen en dilemma's. Dit gebeurt aan de hand van drie perspectieven: cocreatie, controle en naleving. Uit de literatuur blijkt dat burgerparticipatie vaak leidt tot meer betrokkenheid, eigenaarschap en sociale cohesie. Tegelijkertijd ontstaan er uitdagingen door uiteenlopende belangen en verwachtingen tussen professionals en burgers.

Hoewel bestaande literatuur belangrijke inzichten biedt, blijven enkele kritische vragen onbeantwoord. Het is nog niet volledig duidelijk hoe verschillende benaderingen van participatie, zoals cocreatie, controle en naleving, precies invloed hebben op de kansen en dilemma's die professionals ervaren tijdens participatieprocessen. Dit onderzoek richt zich op het vullen van deze leemte door te verkennen hoe deze benaderingen samenhangen met specifieke kansen en dilemma's.

Via kwalitatieve interviews met gemeentelijke overheidsprofessionals zijn hun ervaringen met participatie van burgers bij groenonderhoud onderzocht. Professionals die een cocreatieve benadering vertonen, zien kansen in het verbeteren van de kwaliteit van groenonderhoud, het stimuleren van eigenaarschap en het bevorderen van sociale cohesie. Zij ervaren echter dilemma's bij het balanceren tussen beleidsdoelen, regelgeving en de behoeften van bewoners. Het perspectief van controle werd in dit onderzoek niet waargenomen onder de geïnterviewde professionals. Hoewel het nalevingsperspectief minder vaak voorkwam, benadrukte één enkele professional het belang van het volgen van beleidsregels en vastgestelde richtlijnen. Deze benadering bleek soms ten koste te gaan van de flexibiliteit en betrokkenheid van burgers, wat de effectiviteit van participatie kan verminderen. Professionals die vanuit een nalevingsperspectief werken, ervaren kansen in het waarborgen van consistentie en het naleven van beleidsregels. Echter, zij worden geconfronteerd met dilemma's zoals een verminderde flexibiliteit en betrokkenheid van burgers, wat kan leiden tot minder effectieve participatieprocessen. Deze uitdagingen staan in contrast met de ervaringen van professionals waarbij een cocreatie benadering zichtbaar is. Deze laatste groep ziet juist meer mogelijkheden om de kwaliteit van groenonderhoud te verbeteren en sociale cohesie te bevorderen, ondanks de uitdagingen om een balans te vinden tussen beleidsdoelen en de behoeften van de gemeenschap.

Uit deze bevindingen maakt het onderzoek op dat gemeentelijke overheidsprofessionals met een cocreatieperspectief meer kans hebben op succesvolle uitvoering van participatieprocessen dan de perspectieven controle en naleving.

Dit onderzoek benadrukt de noodzaak van duidelijk omschreven strategieën en richtlijnen om professionals te helpen beter samen te werken met burgers. Door de juiste balans te vinden tussen beleidsdoelen en de behoeften van de gemeenschap, kunnen kansen en dilemma's effectief worden aangepakt voor succesvolle participatieprocessen bij groenonderhoud.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
- Leeswijzer.....	7
2. Theoretisch kader.....	8
2.1 - Burgerparticipatie.....	8
2.2 - Coproductie.....	10
2.3 - Gemeenschapsbetrokkenheid in relatie tot professionals.....	11
3. Methodologisch kader.....	17
3.1 - Onderzoeksdesign.....	17
3.2 - Casusselectie.....	18
3.3 - Onderzoeksverloop.....	19
3.4 - Operationalisatie.....	20
3.5 - Reflectie.....	24
4. Analyse	
4.1 - Ervaringen gemeentelijke overheidsprofessionals in relatie tot cocreatie, controle en naleving.....	26
4.2 - Analyse kansen en dilemma's.....	29
4.3 - Parallellen.....	31
4.4 - Mogelijke factoren die verschillen in kansen/dilemma's verklaren.....	32
5. Conclusie en discussie.....	34
5.1 - Conclusie.....	34
5.2 - Discussie.....	34
5.2.1 - Beperkingen van het onderzoek.....	34
5.2.2 - Hypothese en proposities voor vervolgonderzoek.....	35
5.2.3 - Aanbevelingen voor beleid en verder onderzoek.....	35
-Literatuurlijst.....	36
-1. Bijlage, <i>interviewvragen</i>	40

1. Inleiding

De laatste jaren bestaat er een discussie over groenparticipatie in stedelijke omgevingen, die balanceert tussen de behoefte aan groene ruimtes voor klimaatadaptatie, volksgezondheid en sociale gelijkheid en de uitdagingen van stadsontwikkeling, kostenbeheersing en het garanderen van toegankelijk groen voor iedereen, binnen de context van beperkte ruimte en groeiende stedelijke dichtheid. Zo onthult een studie uitgevoerd door Wageningen Environmental Research dat zowel op nationaal als op lokaal niveau steeds meer belang wordt gehecht aan groene ruimtes in stedelijke gebieden (De Vries et al., 2022, p. 61). Uit de bevindingen blijkt dat de focus op groen de afgelopen tien jaar aanzienlijk is toegenomen, met klimaatadaptatie en gezondheid als de voornaamste nieuwe speerpunten. Volgens deze wetenschappers heeft de uitbraak van COVID-19 bovendien gezorgd voor een versterkte belangstelling voor groen binnen het beleid.

Groenparticipatie is volgens de Gemeente Den Haag, het actief betrekken van burgers bij het creëren, onderhouden en beheren van stedelijk groen, en kan bijdragen aan nieuwe stedelijke groene ruimte. Deze groene ruimte draagt volgens wetenschappelijke literatuur niet alleen bij aan een beter milieu maar komt ook de sociale cohesie ten goede en kan het welzijn van bewoners versterken door positief gezondheidsgedrag (Jennings & Bamkole, 2019).

Dit soort initiatieven waarbij burgers actief betrokken worden noemen we in de wetenschappelijke literatuur coproductie van publieke diensten. Bovaird (2005, p. 222) omschrijft coproductie van publieke diensten als het leveren van diensten door reguliere, langdurige relaties tussen de professionele dienstverleners en burgers of andere leden van de gemeenschap, waarbij de verschillende partijen allen een bijdrage leveren. In Stadsdeel Escamp, zoals in vele andere stadsdelen, spelen verschillende typen gemeentelijke overheidsprofessionals een sleutelrol in het faciliteren en stimuleren van deze participatie. Het doel, in reactie op de toenemende vraag naar groeninitiatieven, is om de stedelijke leefbaarheid, biodiversiteit en het gemeenschapsgevoel te verbeteren. Deze initiatieven zijn cruciaal voor het bevorderen van een gezonde leefomgeving (Dirks, 2018).

Stadsdeel Escamp, gekenmerkt door zijn multiculturele wijken, ondervindt socio-economische uitdagingen, waaronder armoede (Omroep West, 2021). Ondanks de potentie voor een dynamische gemeenschap, ondermijnt criminaliteit het veiligheidsgevoel. Het adresseren van deze problematiek vereist een geïntegreerde aanpak, waarbij nadruk op door de gemeente gefaciliteerde gemeenschapsinitiatieven, zoals groenparticipatie, belangrijk

is voor het stimuleren van sociale cohesie en inclusieve groei. De Gemeente Den Haag erkent in een brief aan de Gemeenteraad de significante maatschappelijke ontwikkelopgave waarvoor het staat (Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Publiekszaken, 2023). Het bestuur van Dienst Stedelijke Ontwikkeling (DSO) van de Gemeente Den Haag zoekt hierbij steeds naar de balans tussen (beleids-)ambities en inpassing hiervan in de stad, en tussen de belangen van de zichtbare betrokkenen. Volgens een rapport van Wageningen Environmental Research ondervinden gemeenten moeilijkheden bij het vertalen van ambities naar de praktijk, waarbij het vergroeningsbeleid voor bestaand stedelijk gebied achterblijft bij dat voor nieuwe ontwikkelingen (De Vries et al., 2022, p. 61). Ondanks de gedrevenheid om specifiek beleid te formuleren, is er momenteel een gebrek aan huidig specifiek beleid voor groeninitiatieven in Escamp. Dit kan leiden tot miscommunicatie, inefficiëntie en gemiste kansen tussen gemeentelijke professionals. Dit belemmert de uitvoering en het succes van deze initiatieven. Als verbindende schakel tussen beleidsvisies en praktische uitvoering, spelen de gemeentelijke overheidsprofessionals een essentiële rol in het bevorderen en faciliteren van succesvolle groen participatieprojecten. Met een sterke focus op het creëren van duurzame meerwaarde voor zowel de gemeenschap als het stedelijk ecosysteem, vormen hun inzet en expertise de motor achter het verwezenlijken van de stedelijke vergroeningsmissie. Essentieel is daarom de ontwikkeling van helder beleid dat niet alleen de samenwerking bevordert, maar ook zorgt voor een effectieve inzet van middelen en afstemming van doelen (Drucker, 1974). Door actief inzichten te verzamelen van verschillende typen gemeentelijke overheidsprofessionals, kunnen we dit beleid verfijnen en aanpassen op basis van praktijkervaringen. Dit draagt bij aan de realisatie van groeninitiatieven die niet alleen technisch haalbaar zijn, maar ook een maximale maatschappelijke waarde bieden, zoals verbeterde leefbaarheid en sociale cohesie in Escamp.

In de huidige literatuur wordt aanzienlijk aandacht besteed aan de rol van burgers bij groeninitiatieven (Mattijssen et al., 2017). Desalniettemin blijft de rol van gemeentelijke overheidsprofessionals onderbelicht (Tuurnas, 2015). Specifieke wetenschappelijke literatuur die deze rol in relatie brengt met kwetsbare wijken, zoals die in Stadsdeel Escamp, is schaars. Volgens een rapport van Baggerman (2018) blijkt dat bij buurtparticipatie het risico wordt gelopen dat er voornamelijk interactie is met een selecte groep hoogopgeleiden. Zij komen volgens deze auteur naar buurtavonden en ontwerp-ateliers, sociaaleconomisch zwakkere groepen blijven vaker thuis. Dit rapport geeft aan dat er op het gebied van participatie door sociaal economisch zwakkere nog ruimte is voor verbetering, gezien hier minder participatie

lijkt plaats te vinden.

Een voorgaande studie door Van de Grift et al. (2020) onderzocht de visies van professionals betrokken bij gemeenschapsparticipatie en identificeerde drie perspectieven: cocreatie, controle en naleving (compliance). Volgens Van de Grift et al. neigen professionals met een cocreatie perspectief ertoe burgers als partners in de besluitvorming te beschouwen. Daartegenover staan professionals met een controleperspectief, die burgers meer als controleobjecten zien, terwijl professionals met een nalevingsperspectief burgers tenderden te beschouwen als hinderlijke obstakels voor besluitvormingsprocessen. Uit deze diversiteit aan perspectieven volgt dat het essentieel is om de visies op gemeenschapsparticipatie projecten te doorgronden, aangezien deze de benaderingswijze van professionals aanzienlijk kunnen beïnvloeden. Door gebruik te maken van eerder wetenschappelijk onderzoek hoopt deze studie te kunnen voortbouwen op de bestaande literatuur, en het hiaat op de bestaande wetenschappelijke literatuur aan te vullen.

Het is dan ook van belang dat in dit onderzoek de kansen en dilemma's voor de gemeentelijke organisatie bij het implementeren van groenparticipatie goed worden uitgelicht. Kansen liggen bijvoorbeeld in het versterken van de gemeenschapszin, het verbeteren van de leefbaarheid en het bevorderen van biodiversiteit. Dilemma's omvatten echter de uitdagingen zoals budgettaire beperkingen, mogelijke weerstand binnen de gemeenschap, en het vinden van een evenwicht tussen verschillende belanghebbenden. De aanpak en uitkomst van deze kansen en dilemma's zijn belangrijk voor de ontwikkelingen van een duurzaam en inclusief groenbeleid.

De onderzoeksvraag in dit onderzoek luidt: "Hoe ervaren gemeentelijke overheidsprofessionals in Stadsdeel Escamp de participatie van burgers bij groenonderhoud, en leidt dit tot verschillende ervaren kansen en dilemma's?" Dit onderzoek streeft ernaar om de ervaringen van deze professionals in kaart te brengen, zodat inzichtelijk wordt vanuit welke perspectieven zij opereren. Dit inzicht is vooral relevant voor de Gemeente Den Haag en GGD Haaglanden die in samenwerking met Scriptiewerkplaats Den Haag Zuidwest, meer willen weten over de kansen en dilemma's rondom groeninitiatieven. Door middel van kwalitatief onderzoek, waarbij interviews worden afgenomen met overheidsprofessionals, beoogt dit onderzoek bij te dragen aan de ontwikkeling van beleid dat de implementatie van deze initiatieven bevordert en verbetert.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk wordt bestaande literatuur over participatie van burgers bij groenonderhoud besproken en worden de kernbegrippen, zoals cocreatie, controle en naleving, omlijnd. Het tweede hoofdstuk presenteert de methodologie van dit kwalitatieve onderzoek, waaronder de selectie van de casus, dataverzameling via semi-gestructureerde interviews en data-analysetechnieken. Hoofdstuk drie richt zich op de analyse van de interviews met gemeentelijke overheidsprofessionals, waarbij verschillende perspectieven en hun invloed op burgerparticipatie in Stadsdeel Escamp worden belicht. Tot slot biedt het laatste hoofdstuk een antwoord op de centrale onderzoeksvraag, reflecteert het op de beperkingen, en geeft het aanbevelingen voor toekomstig onderzoek en beleidsvorming.

2. Theoretisch kader

Om een antwoord te kunnen vinden op de onderzoeksvraag is het allereerst van belang om de bestaande literatuur te onderzoeken en te begrijpen welke wetenschappelijke kennis beschikbaar is. Deze kennis is nodig voor het formuleren van een theoretisch gefundeerd antwoord op de onderzoeksvraag. In dit theoretisch kader worden de gehanteerde concepten uiteengezet en de onderlinge samenhang tussen deze concepten gedetailleerd uitgewerkt. Als laatste wordt het hoofdstuk afgerond door het identificeren van het hiaat binnen de bestaande literatuur.

2.1 Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is een bepaald type participatie. Het concept participatie kan in het algemeen omschreven worden als “het innen of uitvoeren van een sociale rol in een sociale structuur” (Vandermeerschen, Havermans & De Cuyper, 2019, p. 32). Er bestaan verschillende typen participatie, maar dit onderzoek kijkt alleen naar het type burgerparticipatie. Allereerst volgt een kleine ontwikkeling van het concept burgerparticipatie.

De ontwikkeling van burgerparticipatie kan worden gezien als drie fasen: inspraak, interactief beleid, en coproduceren/meebeslissen. De betrokkenheid van burgers bij het openbaar bestuur ontstond in de jaren '70, aanvankelijk als gevolg van door burgers afgedwongen inspraak in beleid. Deze initiële vorm van burgerparticipatie wordt vaak aangeduid als de eerste generatie burgerparticipatie (Coenen e.a., 2001). In de jaren '90 evolueerde dit naar de tweede generatie burgerparticipatie, waarbij de overheid het van cruciaal belang achtte om burgers te betrekken bij beleidsontwikkeling. Dit beleid was gebaseerd op de hypothese dat betrokkenheid van burgers bij beleidsvorming zou leiden tot kwalitatief beter beleid en direct draagvlak voor de uitvoering ervan (Coenen, 2001). In de jaren 2000 ontstond een nieuwe vorm van burgerparticipatie, waarbij burgerinitiatieven ontstonden doordat burgers kansen zagen in hun omgeving en zelfstandig of in samenwerking met anderen werkten aan het creëren van waardevolle initiatieven op straat, in de wijk en op stadsniveau (Coenen e.a., 2001). Deze vorm van participatie, bekend als derde generatie burgerinitiatieven, draait in eerste instantie om interacties tussen burgers onderling, waarbij de rol van de overheid optioneel is en pas ter sprake komt wanneer burgers behoefte hebben aan overheidsbetrokkenheid. Met dergelijke initiatieven onthullen burgers hun zelfredzaamheid en hun vermogen tot zelforganisatie. Deze gezamenlijke inspanningen dragen volgens Coenen (2001) bij aan sociale cohesie en een

gevoel van saamhorigheid in de gemeenschap, iets wat van essentieel belang is in Nederland, vooral in buurten die sinds de jaren '70 aanzienlijk van samenstelling zijn veranderd.

Een belangrijk denkraam van burgerparticipatie wordt de 'participatieladder' genoemd, dit is een model dat de verschillende niveaus van burgerbetrokkenheid beschrijft bij het beleidsproces. Edelenbos & Monnikhof (2001) illustreerde deze participatieladder aan de hand van 5 treden. Van onder naar boven staat op de ladder: informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren, en (mee) beslissen. Hoe hoger je staat op de ladder, des te groter de impact is van de participant in het beleidsproces. Het meest voorkomende instrument dat gemeenten gebruiken zijn inspraakavonden, gevolgd door wijkgesprekken en kwaliteitsschouwen (Michels, 2018). Deze methoden van participatie hebben volgens Michels (2018) een raadplegend karakter, waarbij de uiteindelijke besluitvorming nog altijd bij de lokale overheid ligt.

Er bestaan meerdere definities over wat de betekenis van burgerparticipatie inhoudt. De Raad voor het Openbaar Bestuur omschrijft burgerparticipatie als volgt: *burgerparticipatie heeft een aanvullende werking op de representatieve democratie en betreft de actieve deelname van (groepen) burgers aan de verschillende fasen van het beleidsproces. Deze participatie heeft een proactief karakter en betreft een door de burgers en politiek gelegitimeerd proces, dat een bepaalde procedure kent* (ROB, 2004, p. 11). Een tweede definitie over burgerparticipatie die Dinjens (2010, p. 6) hanteert: *burgerparticipatie is een manier van beleidsvoering waarbij burgers (al dan niet georganiseerd in maatschappelijke organisaties) direct of indirect bij het lokale beleid betrokken worden om door middel van samenwerking tot de ontwikkeling, uitvoering en/of evaluatie van beleid te komen.*

De definitie van de Raad voor het Openbaar Bestuur legt de nadruk op de aanvullende rol van burgerparticipatie binnen de representatieve democratie. Deze definitie benadrukt de actieve deelname van burgers, individueel of in groepen, aan alle fasen van het beleidsproces. Het benadrukt dat burgerparticipatie een proactief karakter heeft en een gelegitimeerd proces is dat bepaalde procedures volgt. Dinjens (2010) definitie van burgerparticipatie daarentegen benadrukt meer de betrokkenheid van burgers, al dan niet georganiseerd in maatschappelijke organisaties, bij lokaal beleid. Deze definitie richt zich op de directe of indirecte betrokkenheid van burgers bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid door middel van samenwerking. In dit onderzoek wordt ervoor gekozen om de definitie van Dinjens (2010) te hanteren, die focust op de betrokkenheid van burgers bij het lokale beleid en de samenwerking die nodig is om tot beleidsvorming, uitvoering en evaluatie te komen.

De nadruk ligt hierbij op de praktische aspecten van burgerparticipatie binnen beleidsvorming.

2.2 Coproductie

In de bestuurskundige literatuur, met name in het geval van samenwerking tussen overheid en burgers, wordt vaak verwezen naar het concept van coproductie, welke een specifieke vorm van burgerparticipatie is. Voor sommigen kan coproductie een relatief nieuw en belangrijk concept lijken, gezien de groeiende invloed die het de laatste jaren heeft binnen bestuurlijke kringen (Verschuere & Steen, 2015, p. 7). Toch werd het concept coproductie rond de jaren '70 en '80 al een belangrijk onderwerp gevonden door schrijvers als Ostrom, Whitaker, Sharp, Brudney en England (Bovaird et al., 2015). Vanaf de jaren '80 nam de invloed van het neoliberale denken aanzienlijk toe, wat resulteerde in een aanzienlijke afname van de interesse in de coproductie van publieke diensten (Alford, 1998). Een tweede golf van literatuur over coproductie tussen overheid en burgers ontstond door de erkenning dat voor de realisatie van publieke outcomes meerdere stakeholders nodig zijn (Bovaird et al., 2015). In de evoluerende dynamiek tussen overheid en samenleving, streeft de publieke dienstverlening ernaar om burgers actief te betrekken bij de levering van diensten en middelen. Dit initiatief wordt ondernomen om de operationele efficiëntie te bevorderen, de doeltreffendheid van beleid te versterken, en om bredere sociale doelen na te streven, zoals het versterken van de positie van burgers, participatie en democratische waarden (Pestoff, 2012). Uit de studie van Tuurnas (2015) over perspectieven van de publieke dienstverlening blijkt dat, ondanks dat het onderwerp weer aan bod kwam, de rol van de overheidsprofessional onderbelicht bleef. Gebaseerd op eerder onderzoek, hebben Van Eijk en Cuppen (2022) in hun studie over coproductie binnen een complex veld van belangen de rol van de gemeentelijke overheidsprofessional opnieuw belicht. Deze auteurs keken specifiek naar de dilemma's voor de gemeentelijke overheidsprofessionals en hoe deze overheidsprofessional de conflicterende belangen afweegt.

Na de uiteenzetting van de historische ontwikkeling van het concept van coproductie, is het essentieel om de betekenis ervan te doorgronden. In de wetenschappelijke literatuur bestaan er meerdere betekenissen van het concept coproductie. Volgens Parks et al. (1981, p. 1002) kunnen we coproductie definiëren als: *"De mix van activiteiten waar zowel ambtenaren als burgers aan bijdragen bij het verschaffen van publieke diensten. De eerstgenoemde groep is betrokken als professionals, of 'reguliere producenten', terwijl 'burgerparticipatie' gebaseerd*

is op vrijwillige inspanningen van individuen en groepen om de kwaliteit en/of kwantiteit van diensten die zij gebruiken te verbeteren". Verschuere & Steen (2015), benadrukken uit deze definitie enkele essentiële elementen om van echte coproductie te spreken: het betreft de gezamenlijke productie of ontwikkeling van maatschappelijk waardevolle publieke goederen of diensten, waarbij zowel burgers als co-producenten als de overheid als 'professionals' samenwerken, met als doel de kwaliteit en kwantiteit van deze publieke goederen of diensten te verbeteren of verhogen.

Bovaird (2005, p. 222) omschrijft coproductie van publieke diensten als: *‘het leveren van diensten door reguliere, langdurige relaties tussen de professionele dienstverleners en burgers of andere leden van de gemeenschap, waarbij de verschillende partijen allen een bijdrage leveren’*.

Het verschil tussen de definities van Parks et al. (1981) en Bovaird (2005) is dat de eerste benadrukt dat zowel overheidsagenten als burgers bijdragen aan de publieke dienstverlening, waarbij de burgers voornamelijk op vrijwillige basis bijdragen. De definitie van Bovaird legt meer de nadruk op een structurele samenwerking tussen professionals en burgers in een langdurige relatie waarbij beide partijen actief bijdragen aan de dienstverlening.

Voor de onderzoeksvraag wordt de definitie van Bovaird aangezien het de focus legt op de langdurige samenwerking en de gezamenlijke bijdragen van zowel professionals als burgers. Dit concept benadrukt de wederzijdse inzet en betrokkenheid van alle partijen, wat relevanter kan zijn voor het begrijpen van de ervaringen en uitdagingen rondom groenparticipatie in Stadsdeel Escamp.

2.3 Gemeenschapsbetrokkenheid in relatie tot professionals

Volgens Osborne et al. (2013) is het essentieel om de rol van de overheidsprofessional te definiëren binnen het kader van het publieke dienstverleningssysteem, waar coproductie een centrale rol speelt in de levering van publieke diensten. Overheidsprofessionals hebben de belangrijke taak om het kennis- en vaardighedenpotentieel van burgers te ontsluiten en te ondersteunen. Deze ondersteuning vereist interne afstemming binnen de organisatie om coproductie initiatieven succesvol te coördineren (Osborne et al., 2013). Bovaird (2007) trok eerder de conclusie dat overheidsprofessionals meer aandacht moeten hebben voor het ondersteunen, aanmoedigen, en coördineren van coproductie initiatieven. Voor een adequate facilitering is het belangrijk dat er intern binnen de organisatie wordt afgestemd. Zo stellen Mortensen et al. (2020) dat de ‘opdracht’ van de overheidsprofessionals ligt in het concreet maken van doelen en belangen van de eigen organisatie in het coproductieproces.

Gemeenschapsbetrokkenheid vormt een essentieel onderdeel van burgerparticipatie en coproductie, aangezien het actieve betrokkenheid en samenwerking met de gemeenschap benadrukt om gemeenschappelijke doelen te bereiken en duurzame oplossingen te ontwikkelen. Het ondersteunen en faciliteren van sterke gemeenschapsbetrokkenheid speelt daarom een cruciale rol in het bevorderen van effectieve samenwerking tussen professionals, burgers en instanties bij het vormgeven van publieke diensten en besluitvormingsprocessen.

De definitie van het concept overheidsprofessional wordt in de wetenschappelijke literatuur beschouwd als complex om te conceptualiseren, gezien het moeilijk is om een eenduidige onderscheiding tussen professionele en niet-professionele beroepen vast te stellen (Brante, 2011). Evetts (2003) stelt dat de denkkwestie over de definitie van overheidsprofessional minder aandacht heeft gekregen. Ook benadrukt deze auteur dat wetenschappers zijn gaan accepteren dat het lastig is om professionals en niet-professionals geheel te onderscheiden, en sommige auteurs vermijden zelfs een definitie. Andere auteurs hebben weer wel pogingen gedaan om professionals te definiëren maar de definities variëren (Freidson, 2001); (Burrage, Jaraus, & Siegrist, 1990); (Sennet, 2008). Ondanks dat deze definities variëren hebben Brandsen en Honingh (2013) een viertal componenten opgesteld die een basis geven om de overheidsprofessional te conceptualiseren. Voor dit onderzoek worden de vier componenten van Brandsen en Honingh gebruikt:

- 1. Een professional beschikt over specifieke kennis en expertise, gebaseerd op de toepassing van systematische theoretische principes.*
- 2. De professional behoort tot een gesloten gemeenschap van mensen met vergelijkbare kennis en expertise. De gemeenschap wordt gekenmerkt door gedeelde normen en waarden, instituties voor socialisatie en regulering.*
- 3. Er wordt rekening gehouden met het gesloten karakter van de gemeenschap gelegitimeerd door de bredere samenleving waarin zij opereert.*
- 4. Zowel op individueel niveau als op gemeenschapsniveau, hebben professionals ruimte voor discretionaire autonomie om eigen zaken te regelen.*

Freidson (2001) stelt dat professionals hun taken uitvoeren op basis van hun kennis en expertise. Volgens deze auteur zijn de professionals gespecialiseerd in een bepaald gebied en hebben de nodige opleiding en ervaring om hun werk goed te doen. Ondanks de kennis en expertise benadrukken Brandsen & Honingh (2013) dat door de toenemende gerichtheid op

coproductie er uiteenlopende uitdagingen en veranderingen voordoen. Van Eijk en Cuppen (2022) brengen naar voren dat de betrokkenheid van overheidsprofessionals bij coproductieprocessen hen voor verscheidene dilemma's stelt, voornamelijk gerelateerd aan het balanceren tussen uitvoerbaarheid en inclusiviteit, alsook tussen verschillende vormen van sturing (begeleiden, faciliteren, leiden) en de mate van afwijken of volgen van regels. Deze dilemma's weerspiegelen de continu veranderende en vaak tegenstrijdige eisen die gesteld worden aan deze professionals in hun poging om zowel efficiëntie als eerlijkheid binnen het coproductieproces te waarborgen.

Wat betreft de ondersteuning van burgerinitiatieven, benadrukken Denters et al. (2013) dat ondanks de verschuiving naar meer zelforganiserende burgerinitiatieven, de rol van overheidsprofessionals niet vermindert maar verandert. Nieuwe vormen van ondersteuning, voornamelijk gericht op het faciliteren van burgerinitiatieven en het verbinden van institutionele kaders, worden geïdentificeerd als essentieel voor het succes van deze initiatieven. Dit wijst op de noodzaak van een breed scala aan vaardigheden en tactieken van overheidsprofessionals om effectief verschillende rollen aan te nemen in het ondersteuningsproces, zoals expliciet verkend in het werk van Oude Vrielink & Van de Wijdeven (2011).

In de wetenschappelijke literatuur is door verschillende auteurs aandacht besteed aan gemeenschapsbetrokkenheid in relatie tot professionals (Dolgon et al., 2017; Van de Grift et al., 2020). Gemeenschapsbetrokkenheid wordt in de wetenschappelijke literatuur vaak *community engagement* genoemd. In de loop van de geschiedenis heeft community engagement zich gemanifesteerd in verschillende vormen, van werk van monniken en gilden in de Middeleeuwen tot kunst, literatuur en muziek van de Renaissance (Dolgon et al., 2017). In de 20e eeuw ontstonden volgens Dolgon et al. (2017) nieuwe vormen van community engagement die gebruikt werden om positieve verandering teweeg te brengen zoals de burgerrechtenbeweging, de milieubeweging, en de vrouwenbeweging. Tegenwoordig is volgens deze auteur community engagement belangrijker dan ooit tevoren, omdat de uitdagingen waarmee onze wereld wordt geconfronteerd complex zijn en een collectieve reactie vereisen. Community engagement biedt een manier voor mensen om samen te komen en te werken aan een gemeenschappelijk doel.

Concepten als *'involvement'*, *'engagement'*, en *'participation'* worden in de wetenschappelijke literatuur door elkaar gebruikt wanneer de relatie tussen de publieke

dienstverlening en burgers uitgelegd wordt (Atkinson, 2003; Muir, 2004; Smith, 2008; Ravensbergen & Van der Plaat, 2009). Een eenvoudige manier om te kijken naar engagement (betrokkenheid) is dat de lokale bevolking zelf in staat is om oplossingen te vinden voor lokale problemen (Andrews & Turner, 2006). Volgens de normen voor gemeenschapsbetrokkenheid voor professionals, wordt gemeenschapsbetrokkenheid als volgt gedefinieerd:

Het ontwikkelen en in stand houden van een werkrelatie tussen één of meer overheidsinstantie(s) en één of meer gemeenschapsgroep(en), om hen beiden te helpen de behoeften of kwesties die de gemeenschap ervaart te begrijpen en hierop actie te ondernemen (Communities Scotland 2005, p. 4). Dit onderzoek zal deze betekenis van gemeenschapsbetrokkenheid gebruiken in haar onderzoek.

In een wetenschappelijk artikel van Van de Grift et al. (2020) is onderzoek gedaan naar hoe Nederlandse gemeenschapsbetrokkenheid professionals naar hun werk kijken. De auteurs stellen dat er drie verschillende perspectieven op gemeenschapsparticipatie zijn vanuit waar de gemeenschapsbetrokkenheid professionals naar hun werk kijken, dit zijn: een cocreatie perspectief, een controleperspectief, en een nalevings (compliance) perspectief. Elk perspectief heeft zijn unieke kansen en dilemma's, welke van belang zijn voor het opzetten van effectieve gemeenschapsbetrokkenheid strategieën (Van de Grift et al., 2020). Deze perspectieven worden kort uitgewerkt. In het onderzoek van Van de Grift et al. (2020) wordt benadrukt dat het begrijpen en omarmen van deze verschillende perspectieven op gemeenschapsparticipatie essentieel is voor het bevorderen van effectieve en duurzame gemeenschapsbetrokkenheid onder professionals.

1) Bij het cocreatie perspectief stellen Van de Grift et al. (2020) dat de gemeenschapsparticipatie een proces is van samenwerking tussen professionals en burgers om gezamenlijk oplossingen te vinden voor maatschappelijke problemen. Professionals zien hierbij burgers als partners in de besluitvorming. Deze methode biedt aanzienlijke kansen, zoals het versterken van de samenwerking tussen de partijen, het vergroten van het draagvlak voor besluiten en projecten, en het stimuleren van innovatieve oplossingen door de diversiteit aan perspectieven en kennis (Van de Grift et al., 2020). Echter, deze benadering kent ook zijn dilemma's. Het balanceren van verschillende belangen kan lastig zijn en kan tot conflicten leiden. Er kan volgens de auteurs weerstand ontstaan tegen gedeelde besluitvorming, en het

waarborgen van gelijke participatie is een constante uitdaging, vooral in contexten waar machtsverschillen en ongelijkheden bestaan.

2) Het tweede perspectief, controleperspectief houdt volgens Van de Grift et al. (2020) voor dat gemeenschapsparticipatie een manier is voor de professionals, om burgers te controleren en te beïnvloeden. Professionals zijn volgens dit perspectief meer geneigd om burgers te zien als objecten van controle (Van de Grift et al., 2020). Dit perspectief is gebaseerd op helderheid, efficiëntie, en de mogelijkheid om snel aanpassingen te doen, wat essentieel kan zijn in bepaalde projectomgevingen. Het brengt echter risico's met zich mee zoals het verminderen van burgerparticipatie en het verlies van publiek vertrouwen, aangezien het kan worden waargenomen als een top-down benadering. Bovendien kan deze benadering volgens Van de Grift et al. (2020) leiden tot een vermindering van creativiteit en diversiteit in gevonden oplossingen, omdat deze meestal gebaseerd zijn op de vooraf vastgestelde structuren en processen.

3) Het nalevingsperspectief zegt dat burgerparticipatie een manier is voor burgers om te voldoen aan de eisen van professionals (Van de Grift et al., 2020). Professionals die een nalevingsperspectief hebben, zijn meer geneigd om burgers te zien als lastige obstakels voor de besluitvorming. Wel biedt het de kans op transparantie in processen en duidelijke verantwoordelijkheden, wat de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid van projectuitkomsten ten goede komt. Dit perspectief zorgt echter ook voor uitdagingen, voornamelijk in de vorm van beperkte flexibiliteit, die het moeilijk kan maken om responsief te zijn naar unieke situaties of onverwachte problemen volgens Van de Grift et al. (2020). De nadruk op naleving kan ook innovatie beperken en kan leiden tot een gevoel van vervreemding binnen de gemeenschap als mensen zich gebonden voelen door rigide procedures.

Van de Grift et al. (2020) benadrukken het belang voor overheidsprofessionals om hun perspectief op gemeenschapsparticipatie te begrijpen, aangezien dit een aanzienlijke impact kan hebben op hun werk. Volgens de auteurs hebben professionals die een cocreatie perspectief omarmen, over het algemeen succesvollere gemeenschapsparticipatieprocessen. Aan de andere kant laten professionals die vasthouden aan een controle-/nalevingsperspectief vaker minder succesvolle resultaten zien. Het is duidelijk dat het aannemen van een cocreatie perspectief kan bijdragen aan effectievere samenwerking met de gemeenschap en het behalen van positieve resultaten.

Hoewel deze bevindingen belangrijk zijn, blijven er nog enkele kritische vragen onbeantwoord in de huidige literatuur. Specifiek is het nog niet volledig duidelijk op welke wijze de verschillende perspectieven precies invloed hebben op de kansen en dilemma's die professionals ervaren tijdens participatieprocessen. Dit onderzoek richt zich op het vullen van deze leemte door te verkennen hoe deze perspectieven samenhangen met specifieke kansen en dilemma's die professionals ervaren, wat weer invloed kan hebben op de succesvolle uitvoering van participatieprocessen.

3. Methodologisch kader

Het voorgaande theoretische kader heeft diverse perspectieven belicht op burgerparticipatie, coproductie, en de rol van overheidsprofessionals. Deze aspecten vormen de basis voor de methodische benadering van dit onderzoek. In dit deel van het onderzoek wordt het methodologisch kader uiteengezet. Dit kader bestaat uit vijf onderdelen: onderzoeksdesign, casusselectie, onderzoeksverloop, operationalisatie en reflectie. Elk van deze onderdelen speelt een essentiële rol in de methodische structuur en uitvoering van dit onderzoek, waarbij specifieke aandacht wordt besteed aan de keuzes die zijn gemaakt om de onderzoeksvraag te beantwoorden. Het start met de selectie van het onderzoeksdesign en de casus, gevolgd door een beschrijving van het onderzoeksverloop, de operationalisatie van de concepten, en eindigt met een reflectie op de methode.

3.1 Onderzoeksdesign

Dit onderzoek is fundamenteel inductief van aard. Het richt zich op het exploreren van de ervaringen van gemeentelijke overheidsprofessionals met burgerparticipatie bij groenonderhoud, met als doel het belichten van de voortvloeiende kansen en dilemma's. Een inductieve aanpak is gekozen om vanuit de datatheorieën te ontwikkelen, in plaats van bestaande theorieën te testen. Deze benadering stelt in staat om zonder de beïnvloeding van vooraf vastgestelde hypothesen, diepgaand inzicht te verkrijgen in de complexe realiteit van de professionele ervaringen, reflecties, en percepties. Dit zorgt ervoor dat het begrip van de data puur gebaseerd is op de informatie die door de deelnemers zelf naar voren wordt gebracht. De keuze voor een inductieve onderzoeks aanpak is passend voor dit onderzoek, omdat deze benadering ruimte biedt voor het ontwikkelen van inzichten en theorieën die rechtstreeks voortvloeien uit de ervaringen van de deelnemers. Dit is belangrijk in de context van burgerparticipatie bij groenonderhoud, waar bestaande theorieën mogelijk niet volledig recht doen aan de diversiteit en complexiteit van de professionele ervaringen. Een inductieve aanpak helpt zo bij het identificeren van de relevante patronen en thema's die een genuanceerder en diepgaander begrip van het onderwerp bevorderen.

De keuze voor een kwalitatieve onderzoeksmethode wordt verder onderbouwd door het werk van Van de Grift et al. (2020), die de waarde van kwalitatief onderzoek voor het vastleggen van de complexiteit van menselijke ervaringen benadrukt. Deze aanpak is relevant voor het onderzoek, gezien de complexiteit en de nuance van de ervaringen en percepties die centraal

staan in de interactie tussen gemeentelijke overheidsprofessionals en het proces van burgerparticipatie.

Dataverzameling vindt plaats middels semi-gestructureerde interviews. Deze methode is gekozen vanwege het vermogen van interviews om diepgaand en contextueel inzicht te bieden in de ervaringen van respondenten. Semi-gestructureerde interviews bieden een balans tussen consistentie en flexibiliteit. Ze volgen een vaste set vragen voor elk gesprek, maar laten ook ruimte om in te spelen op interessante thema's die tijdens het gesprek naar voren komen. Deze benadering is van belang voor een inductief onderzoek, waarbij de nadruk ligt op het verkennen van individuele benaderingen om patronen en thema's naar voren te laten komen (Heldens & Reyssoo, 2005).

Door de nadruk te leggen op de stemmen van de professionals zelf, en responsief te zijn op de informatie die zij verstrekken, streeft dit onderzoek ernaar een diepere, meer geïnformeerde kijk te bieden op zowel de kansen als de dilemma's die zij in hun werk tegenkomen.

3.2 Casusselectie

De keuze voor Stadsdeel Escamp als casus binnen dit onderzoek is ingegeven door enkele unieke kenmerken van het gebied, maar komt ook voort uit een samenwerking die tot stand is gekomen tussen de Universiteit Leiden en Scriptiewerkplaats Den Haag Zuidwest. Eén van de unieke kenmerken is dat Escamp een van de grootste stadsdelen van Den Haag is (HaagMedia, 2017), met een aanzienlijke diversiteit in bevolking en sociaaleconomische omstandigheden. Ten tweede hebben recente initiatieven en projecten rondom groenonderhoud in Escamp belangstelling gewekt, zowel bij de gemeente als onder de bewoners (Groene Matties, 2023). Deze initiatieven vormen een uitstekend vertrekpunt voor het onderzoek naar de ervaren dynamiek van de overheidsprofessionals bij de participatie van burgers bij groenonderhoud. De kans om onderzoek te doen naar deze casus heeft ook zijn wortels door een onderwijsprogramma, ondersteund door Scriptiewerkplaats Den Haag Zuidwest, waarbij studenten van de Leiden-Delft-Erasmus universiteiten de praktijk en het beleid actief met elkaar verbinden. Een bijkomend voordeel is de vruchtbare samenwerking die ontwikkeld is met diverse stakeholders, waaronder de Gemeente Den Haag, woningbouwcorporaties, lokale buurtprofessionals en bewoners van Den Haag Zuidwest. Hierdoor kan er prettig gebruik gemaakt worden van de bestaande netwerken naar en tussen de gemeentelijke overheidsprofessionals.

Dit onderzoek richt zich op gemeentelijke overheidsprofessionals die werkzaam zijn bij de Dienst Publiekszaken (DPZ) van de gemeente Den Haag. Deze professionals opereren op drie verschillende schaalniveaus. Het gaat hierbij om de tactische (beleid), strategische (management) en operationele niveau (uitvoering). De ervaringskennis specifiek over burgerparticipatie in groenonderhoud bevindt zich voornamelijk op het operationele en tactische niveau. Dit onderzoek legt de focus op deze twee niveaus voor het houden van interviews. Mede op advies van Scriptiewerkplaats Den Haag Zuidwest en een toegewezen contactpersoon van de GGD Haaglanden is een lijst tot stand gekomen met drie gemeentelijke professionals per schaalniveau. Uit deze lijst zijn vier respondenten geselecteerd voor een interview om een evenredige vertegenwoordiging van zowel het tactische als operationele niveau te garanderen, met twee respondenten per niveau. Deze selectie is gebaseerd op de bereidheid van de professionals om deel te nemen. Van de zes benaderde professionals waren vier bereid om mee te werken aan het onderzoek. Hieronder wordt een korte omschrijving van deze overheidsprofessionals gegeven.

- Gemeentelijke overheidsprofessionals I (tactisch niveau): werkzaam als adviseur duurzaamheid en participatie, daarnaast projectleider van diverse projecten op het gebied van groen binnen meerdere gemeenten.
- Gemeentelijke overheidsprofessional II (tactisch niveau): werkzaam als adviseur duurzaamheid en Kwartiermaker bij de gemeente Den Haag.
- Gemeentelijke overheidsprofessional III (operationeel): werkzaam als groenbeheerder van Stadsdeel Escamp.
- Gemeentelijke overheidsprofessional IV (operationeel): werkzaam als groenbeheerder medior van Stadsdeel Escamp.

3.3 Onderzoeksverloop

De interviews met de overheidsprofessionals zijn voornamelijk individueel uitgevoerd. Hiervoor is bewust gekozen om een persoonlijke interactie mogelijk te maken en om de invloed van andere respondenten op de antwoorden te minimaliseren. In één enkel geval vond een collega, werkzaam in een andere specialisatie, het interessant om het gesprek bij te wonen. Er werden echter geen verschillen in reacties waargenomen in vergelijking met de interviews zonder collega. Voorafgaand aan het interview werd de aanwezige collega

verzocht het gesprek als een stille observator bij te wonen, zodat de interactie niet zou worden beïnvloed. Deze voorzorgsmaatregelen, samen met het consistente gedrag van de respondent, suggereren dat de aanwezigheid van de collega geen merkbare invloed had op de inhoud en bevindingen van het interview. Individuele interviews bieden de kans voor verkennende gesprekken en vertrouwelijke interacties, wat waardevolle inzichten oplevert zonder de resultaten te beïnvloeden.

Alle respondenten beantwoorden dezelfde vragenlijst. Deze lijst is opgesteld om ervoor te zorgen dat professionals op zowel operationeel als tactisch niveau vanuit hun eigen ervaringen op deze vragen kunnen antwoorden. Hiermee wordt gewaarborgd dat de antwoorden uitvoerbaar en relevant zijn voor de onderzoeksvraag. De interviewprocedure biedt ruimte voor de respondenten om hun ervaringen, inzichten en eventuele uitdagingen uitvoerig te bespreken. Na het afnemen van de interviews wordt de data inductief gecodeerd. Dit proces bestaat uit het systematisch doorzoeken van de transcripten om relevante thema's te identificeren die bijdragen aan het theoretisch kader en de onderzoeksvraag. De inductieve codeermethode wordt toegepast om patronen en thema's te ontdekken, waardoor nieuwe inzichten mogelijk zijn die direct voortkomen uit de gegevens zelf. Vervolgens wordt de data gecategoriseerd op basis van de geïdentificeerde thema's. Alleen data die expliciet bijdraagt aan het beantwoorden van de onderzoeksvraag of die relevant is voor het theoretisch kader, wordt meegenomen in de volgende analysefase. Dit selectieve datagebruik zorgt ervoor dat de analyse gefocust en relevant blijft. Tenslotte wordt door middel van deze gestructureerde categorisatie de data geanalyseerd, waarbij zorgvuldig wordt gezocht naar verbanden tussen de thema's en concepten uit het theoretisch kader. De conclusies zijn getrokken op basis van de analyse, waarbij is gekeken naar hoe de ervaringen en percepties van de professionals samenhangen met de kansen en dilemma's die zij ervaren rond participatie van burgers bij groenonderhoud, binnen het kader van bredere vraagstukken en theorieën. Dit gedetailleerde onderzoeksverloop is van belang om diepgaand te begrijpen hoe gemeentelijke overheidsprofessionals participatie van burgers bij groenonderhoud ervaren en integreren, en heeft tot de uiteindelijke bevindingen en aanbevelingen geleid.

3.4 Operationalisatie

In deze sectie van het methodologisch kader, richt het onderzoek op de operationalisatie van de centrale concepten die ten grondslag liggen aan het onderzoek. De concepten cocreatie,

controle, naleving, kansen, en dilemma's zijn van belang voor het begrijpen van de percepties. Hierbij willen we duidelijk krijgen of het perspectief van waaruit een gemeentelijke overheidsprofessional handelt of dit leidt naar bepaalde kansen of dilemma's. Een zorgvuldige overweging van hoe deze abstracte concepten kunnen worden vertaald naar meetbare indicatoren vormt de kern van onze methodologische benadering. De indicatoren voor de begrippen cocreatie, controle, en compliance zijn gebaseerd op stellingen vanuit het onderzoek van Van de Grift et al. (2020), waarbij professionals op het gebied van gemeenschapsbetrokkenheid konden stemmen op de wijze naar hoe zij naar hun werk kijken, middels de q-methodologie als methode. Voor dit onderzoek zijn de twee meest sterke stellingen geselecteerd, namelijk eens (+5) en oneens (-5), als basis voor de indicatoren en daarmee ook de vragen.

Om te beginnen wordt het concept cocreatie binnen het kader van burgerparticipatie verkend. Cocreatie benadrukt de samenwerkingsdynamiek tussen overheidsprofessionals en burgers, waarbij beiden actief betrokken zijn bij het besluitvormingsproces. Dit wordt gemeten door te kijken naar de waarde die professionals hechten aan gemeenschapswaarden in de besluitvorming en hun inzet voor het vroegtijdig betrekken van zowel voor- als tegenstanders bij projectontwikkelingen. Vervolgens richt het concept controle zich op de mate waarin professionals sturing geven aan burgerparticipatieprocessen. Dit wordt geëvalueerd door de bereidwilligheid van professionals om samen te werken met lokale autoriteiten en hun strategieën om de belangen van lokale bewoners te identificeren en te integreren in projectplannen. Naleving onderzoekt hoe professionals burgerparticipatie aansturen binnen de kaders van bestaande regelgeving en beleid. De focus ligt hier op de ervaringen van professionals met wet- en regelgeving en de participatiemogelijkheden die zij bieden aan lokale bewoners. Het thema kansen onthult het positieve potentieel dat groenparticipatie met zich meebrengt, waaronder het bevorderen van de leefomgeving en sociale cohesie. Het onderzoek onderzoekt de mate waarin professionals deze kansen erkennen en benutten in hun projecten. Tot slot behandelt het onderzoek het concept dilemma's om de complexiteiten en uitdagingen rondom burgerparticipatie in het licht te stellen. Specifieke obstakels bij de implementatie van groeninitiatieven, zoals weerstand binnen de gemeenschap en budgettaire beperkingen, worden hier belicht om een vollediger beeld te schetsen van de realiteit waarmee professionals geconfronteerd worden.

Door deze concepten te operationaliseren, wordt ernaar gestreefd een solide basis te leggen voor empirisch onderzoek. De operationele vertaling van de concepten helpt bij het gestructureerd verzamelen en analyseren van gegevens om de onderzoeksvraag te beantwoorden en een diepgaand begrip te krijgen van de impact van deze perspectieven op de praktijk.

Deze benadering staat toe om dieper in te duiken in de wereld van participatie van burgers bij groenonderhoud, gezien door de ogen van gemeentelijke overheidsprofessionals in Stadsdeel Escamp. De geselecteerde indicatoren dienen als het fundament voor onze datacollectie en analyse, met als uiteindelijke doel het bieden van rijke, genuanceerde inzichten in de kansen en dilemma's van burgerparticipatie in de context van stedelijk groenbeheer en het beeld krijgen vanuit welk perspectief de gemeentelijke overheidsprofessionals binnen Stadsdeel Escamp handelen.

Tabel 1

Operationalisatie tabel

Concept	Definitie	Indicatoren
Cocreatie	Cocreatie houdt in dat er een samenwerkende betrokkenheid is van professionals en burgers bij besluitvormingsprocessen om gezamenlijke oplossingen te vinden voor maatschappelijke kwesties. Professionals beschouwen burgers als partners in de besluitvorming.	1. In hoeverre hechten professionals waarde aan het opnemen van gemeenschapswaarden in de besluitvorming?
		2. Hoe belangrijk vinden zij het om zowel voor- als tegenstanders vroegtijdig te betrekken om uitdagingen aan te pakken?
		3. Vinden professionals dat communicatie pas moet starten zodra er een concreet projectplan is?
		4. Wordt community engagement vooral gezien als een instrument om conflicten op te lossen en besluitvormingsprocessen te versnellen?

Concept	Definitie	Indicatoren
Controle	Het controleperspectief impliceert dat gemeenschapsparticipatie een manier is voor professionals om burgers te controleren en te beïnvloeden. Professionals hebben de neiging burgers te zien als objecten van controle.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Belang van het identificeren van belangen van lokale bewoners voor onderhandelingen en projectontwikkeling 2. Bereidheid om samen te werken met lokale autoriteiten voor groenprojecten 3. Acceptatie van besluitvorming zonder voorafgaande informatie omdat zou kunnen leiden tot afwijzing van goede oplossingen 4. De mate van luisterend oor bieden aan bewoners zonder onmiddellijke oplossingen aan te dragen voor hun zorgen
Naleving	Het nalevingsperspectief suggereert dat burgerparticipatie een manier is voor burgers om te voldoen aan de eisen van professionals. Professionals die dit perspectief hebben, beschouwen burgers als obstakels in de besluitvorming.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitdagingen ondervonden door conflicterende wetgeving en bezwaren van lokale bewoners 2. Mening over voldoende participatiemogelijkheden voor lokale bewoners 3. De perceptie van de moeilijkheid om interne steun te krijgen voor gemeenschapsgerichte oplossingen die financieel lastiger zijn voor de organisatie 4. Mening over waargenomen verschuiving in interne attitudes en processen ter ondersteuning van gemeenschapsbetrokkenheid
Kansen	Kansen verwijst naar gunstige omstandigheden of mogelijkheden die zich voordoen, waarbij er de potentie is voor	<ol style="list-style-type: none"> 1. De mate waarin u ziet dat mogelijkheden voor verbetering van groenonderhoud door de

Concept	Definitie	Indicatoren
	positieve resultaten zoals het versterken van gemeenschapszin, verbeteren van leefbaarheid en bevordering van biodiversiteit.	participatie van burgers kan bevorderen
		2. De mate van het beeld van de positieve of negatieve ideeën van de overheidsprofessional omtrent verbetering
Dilemma's	Dilemma's zijn lastige situaties waarin tegenstrijdige belangen of waarden botsen en waar elke mogelijke beslissing negatieve gevolgen met zich meebrengt, zoals budgettaire beperkingen, mogelijke weerstand binnen de gemeenschap en het vinden van een evenwicht tussen verschillende belanghebbenden.	1. Ervaring over specifieke obstakels bij de implementatie van groeninitiatieven met betrokkenheid van burgers
		2. Mate van toegepaste strategieën om weerstand en onenigheid te managen en de verschillen in aanpak tussen collega's

3.5 Reflectie

De validiteit van de onderzoeksresultaten wordt versterkt door de selectie van semi-gestructureerde interviews, ontworpen om meer inzicht te verkrijgen in de percepties en ervaringen van gemeentelijke professionals met betrekking tot participatie van burgers bij groenonderhoud. De validiteit is onderzocht door consistentie tussen de vragen te behouden en specifieke thema's aan te pakken die relevant zijn voor de onderzoeksvraag.

De interne validiteit, ofwel de mate waarin het onderzoek meet wat het beoogt te meten, is zorgvuldig benaderd door duidelijke, gerichte vragen te stellen die de percepties van de professionals ten aanzien van participatie van burgers bij groenonderhoud blootleggen. Het ontwerp van de interviews richt zich erop de ervaringen en inzichten van de professionals op authentieke wijze te verzamelen, zonder suggestieve of bevooroordeelde vragen te stellen.

Wat betreft betrouwbaarheid dragen de consistente structuur van de interviews en de herhaling van thema's en uitspraken in de antwoorden bij aan een representatieve verzameling van gegevens. Het feit dat bepaalde thema's en perspectieven steeds weer naar voren komen, duidt op een consistent patroon dat de betrouwbaarheid van de gegevens ondersteunt. Alle interviews zijn volgens een gestandaardiseerde structuur afgenomen met vergelijkbare open vragen, wat helpt om de interne betrouwbaarheid te waarborgen.

De externe validiteit, ofwel de mate waarin de resultaten generaliseerbaar zijn naar andere contexten, is beperkt door het specifieke karakter van het onderzoek. Dit onderzoek richt zich specifiek op Stadsdeel Escamp, wat betekent dat de bevindingen mogelijk niet direct toepasbaar zijn op andere gebieden. Desalniettemin geeft het onderzoek waardevol inzicht in de percepties van professionals binnen deze specifieke context, wat andere gemeenten zou kunnen inspireren. Door diversiteit in de achtergronden en rollen van de professionals is er een breed scala aan perspectieven verzameld, wat bijdraagt aan een beter begrip van de complexiteit van de uitdagingen in het gebied.

4. Analyse

In dit hoofdstuk worden de resultaten uit de interviews besproken en geanalyseerd, waarbij zo veel mogelijk de structuur van de onderzoeksvraag wordt aangehouden. Ten eerste wordt er ingegaan op de ervaringen die gemeentelijke overheidsprofessionals benadrukken omtrent de participatie van burgers bij groenonderhoud. Hierbij worden de belangrijkste redenen in kaart gebracht die de gemeentelijke overheidsprofessional ziet. Aan de hand hiervan wordt gedistilleerd welke perspectieven (cocreatie, controle en naleving) terug te zien zijn bij de gemeentelijke overheidsprofessionals. Vervolgens worden de kansen en dilemma's die de gemeentelijke overheidsprofessionals benoemen geanalyseerd. Na deze analyse wordt gekeken of parallellen getrokken kunnen worden tussen de respondenten die een bepaald perspectief aanhangen en de kansen en dilemma's die zij zien. Tot slot wordt kort aandacht besteed aan enkele andere mogelijke verklaringen voor het handelen en de zienswijze vanuit de verschillende perspectieven.

4.1 Ervaringen gemeentelijke overheidsprofessionals in relatie tot cocreatie, controle en naleving

Door middel van diverse vraagtypen, waarvan de indicatoren in het vorige hoofdstuk zijn benoemd, is onderzocht welke ervaringen overheidsprofessionals hebben met de participatie van burgers bij groenonderhoud. Deze vragen waren gericht op het identificeren van de verschillende perspectieven (cocreatie, controle en naleving) vanuit de ervaringen van de respondenten. Uit de data van de interviews is terug te zien dat de meeste overheidsprofessionals de neiging hebben om vanuit het cocreatieperspectief te kijken, hoewel er ook een overheidsprofessional is die het nalevingsperspectief laat zien. Hieronder worden de meest typerende ervaringen besproken en worden deze gekoppeld aan de perspectieven zoals gedefinieerd door Van de Grift et al. (2020).

Ervaringen:

Respondent 1 (tactisch):

Deze respondent benadrukt het belang van samenwerking met de burgers en het ondersteunen van burgerinitiatieven. Zo stelde de respondent "In Escamp zijn er veel initiatieven waarbij burgers actief betrokken zijn bij het groen. Mijn rol is voornamelijk ondersteunend; we helpen waar nodig en stimuleren burgerinitiatieven" (transcript 1). Daarnaast noemt deze respondent het belang van flexibiliteit om met burgers samen te werken: "We proberen een

flexibele houding aan te nemen, zodat bewoners zelf ook zeggenschap hebben in hoe ze hun buurt groener willen maken" (transcript 1). Tot slot legt de respondent de nadruk op het creëren van gemeenschappelijke waarde: "We werken samen om niet alleen de buurt groener te maken, maar ook om mensen samen te brengen" (transcript 1). Deze bevindingen van de respondent duiden op een cocreatie perspectief, dat gericht is op faciliteren en samenwerken.

Respondent 2 (tactisch):

Deze respondent volgt het nalevingsperspectief en legt de nadruk op het volgen van regels en richtlijnen: "We moeten ervoor zorgen dat burgerinitiatieven binnen de regelgeving passen. Het is mijn taak om de richtlijnen te handhaven" (transcript 2). Daarnaast benadrukt de respondent het belang van duidelijke kaders: "We moeten de kaders scherp houden, zodat iedereen weet wat wel en niet mag bij groenonderhoud" (transcript 2). Tevens is deze respondent van mening dat naleving bijdraagt aan het behoud van de kwaliteit: "Als we de regels niet volgen, lijdt de kwaliteit van het groenonderhoud" (transcript 2). Dit toont een nadruk op consistentie en controle, kenmerkend voor het nalevingsperspectief.

Respondent 3 (operationeel):

Deze respondent ziet burgerparticipatie als een middel om de gemeenschap te versterken: "We zien burgerparticipatie niet alleen als een manier om groen te onderhouden, maar ook als een kans om de gemeenschap samen te brengen" (transcript 3). Daarnaast onderstreept deze respondent het belang van betrokkenheid: "Wanneer bewoners zich echt betrokken voelen, willen ze ook langer hun groene initiatieven blijven ondersteunen" (transcript 3). Tot slot benadrukt deze respondent dat het faciliteren van samenwerking essentieel is: "Samenwerken met bewoners is de sleutel tot duurzaam groenonderhoud" (transcript 3). Dit wijst op een cocreatie perspectief, waarbij burgerinitiatieven bijdragen aan groenonderhoud én sociale cohesie.

Respondent 4 (operationeel):

Deze respondent legt de nadruk op het cocreatie perspectief: "Wij ondersteunen bewoners actief bij het realiseren van hun groeninitiatieven, met als doel sociale cohesie te bevorderen" (transcript 4). Daarnaast benoemt de respondent het belang van kennisdeling: "Door kennis te delen en met bewoners samen te werken, kunnen we de beste resultaten bereiken bij het groenonderhoud" (transcript 4). Tot slot benadrukt deze respondent het belang van betrokkenheid en communicatie: "Goede communicatie zorgt voor een betrokken

gemeenschap" (transcript 4). Dit duidt op samenwerking met bewoners en het stimuleren van betrokkenheid.

Analyse van de perspectieven op basis van de ervaringen:

Cocreatie

Respondenten één, drie en vier tonen duidelijke aanwijzingen van het cocreatieperspectief. Van de Grift et al. (2020) definiëren cocreatie als een aanpak waarbij overheid en burgers samen werken aan oplossingen. De nadruk ligt op partnerschap en wederzijds vertrouwen, waarbij bewoners een centrale rol spelen in het ontwerpen en implementeren van beleid. Dit perspectief uit zich in uitspraken zoals "Mijn rol is voornamelijk ondersteunend." (Overheidsprofessional 1) en "Wij ondersteunen bewoners actief bij het realiseren van hun groene initiatieven." (Professional 4). Deze drie overheidsprofessionals erkennen het belang van flexibiliteit, betrokkenheid en streven naar het bevorderen van sociale cohesie door de participatie van burgers.

Naleving

Respondent twee volgt op uitzondering van de andere respondenten het nalevingsperspectief, waarbij het handhaven van regels en richtlijnen centraal staat. Van de Grift et al. (2020) beschrijven naleving als een top-down aanpak die zich richt op het strikt volgen van de regels. Respondent twee benadrukt dat "de richtlijnen gehandhaafd moeten worden" en "de kaders scherp moeten blijven". Deze uitspraken weerspiegelen een overtuiging dat duidelijke regels essentieel zijn voor het waarborgen van kwaliteit en consistentie bij de participatie van burgers bij groenonderhoud.

Controle

Hoewel controle een relevant perspectief is, werd het in deze interviews minder genoemd. Dit komt doordat controle voornamelijk top-down sturing impliceert, terwijl de professionals in Escamp over het algemeen bottom-up werken en bewoners faciliteren. Het controlerend perspectief kenmerkt zich volgens Van de Grift et al. (2020) door de wens van de overheid om via monitoring en toezicht burgerinitiatieven te sturen. Echter, geen van de geïnterviewde respondenten laat duidelijk blijken dat ze deze benadering sterk hanteren.

Bij de meeste gemeentelijke overheidsprofessionals in Stadsdeel Escamp is cocreatie het dominante perspectief, behalve bij respondent twee, die het nalevingperspectief volgt. Cocreatie overheerst omdat professionals het belangrijk vinden de participatie van burgers te bevorderen en bewoners te ondersteunen bij hun initiatieven. Naleving is essentieel om consistentie te waarborgen, maar blijft ondergeschikt aan de overkoepelende doelstelling van samenwerking en betrokkenheid. Deze bevindingen zijn in overeenstemming met de definities van de perspectieven zoals Van de Grift et al. (2020) die beschrijven.

4.2 Analyse kansen en dilemma's

Tijdens de interviews hebben de respondenten verschillende kansen en dilemma's besproken met betrekking tot de participatie van burgers bij groenonderhoud. Vanuit de perspectieven cocreatie, controle en naleving, zoals eerder gedefinieerd door Van de Grift et al. (2020), kan er een analyse gemaakt worden van de meest typerende ervaringen.

Kansen

Overheidsprofessionals identificeren duidelijke kansen die voortkomen uit de participatie van burgers bij groenonderhoud. De kansen worden hieronder beschreven.

Gemeenschapsvorming

Overheidsprofessionals zien een sterke kans om door middel van burgerparticipatie gemeenschapsvorming te bevorderen. Respondent één benadrukt: "Het samenwerken aan groenonderhoud brengt mensen bij elkaar, het versterkt de band tussen buurtbewoners" (transcript 1). Deze gedachte wordt gedeeld door respondent drie, die constateert dat "wanneer bewoners zich samen inzetten voor het groen, zien we een sterkere betrokkenheid bij de buurt" (transcript 3). Dit benadrukt dat participatie van burgers een sociaal netwerk kan creëren dat verder reikt dan alleen groenbeheer. Het naleven van regels bij het onderhouden van het groen kan een gedeeld gevoel van verantwoordelijkheid en discipline bij de bewoners creëren. Respondent 2 benadrukt: "Als iedereen zich aan dezelfde regels houdt, versterken we het gevoel van samenwerking en vertrouwen onder buurtbewoners" (transcript 2). Door deze gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen bewoners zich meer verbonden en ontstaat een sterker sociaal netwerk.

Lokale kennis

Door burgerinitiatieven ontstaat waardevolle lokale kennis die van belang is voor maatwerkoplossingen. Respondent vier merkt op: "Bewoners kennen hun buurt het beste. Ze weten welke groenvoorzieningen wel en niet werken en kunnen waardevolle inzichten bieden" (transcript 4). Dit inzicht benadrukt het belang van bewoners in het geven van richting aan beleidskeuzes die specifiek gericht zijn op hun eigen buurt.

Duurzaamheid

Respondent drie wijst op de duurzame impact van participatie van burgers: "Wanneer bewoners het initiatief nemen en zelf verantwoordelijk zijn voor het groen, zien we dat ze zich langdurig inzetten" (transcript 3). Dit suggereert dat cocreatie bijdraagt aan langdurig engagement van bewoners, omdat ze een gevoel van eigenaarschap ontwikkelen over het groenonderhoud in hun eigen buurt.

Dilemma's

De gemeentelijke overheidsprofessionals signaleren echter ook dilemma's met betrekking tot de participatie van burgers bij groenonderhoud. Deze dilemma's volgen hieronder.

Regelgeving versus creativiteit

Respondent twee beschrijft de balans tussen regelgeving en creativiteit als een groot dilemma: "Het is belangrijk dat burgerinitiatieven voldoen aan de regels, maar te strikte richtlijnen kunnen de creativiteit van bewoners beperken" (transcript 2). Strikte regels kunnen innovatie in de kiem smoren, waardoor het nalevingsperspectief vaak botst met de wens van bewoners om creatief te zijn in hun groenonderhoud.

Ongelijke betrokkenheid

Respondent vier constateert dat betrokkenheid bij groenonderhoud niet altijd gelijk verdeeld is: "Sommige buurten zijn actiever dan andere, en dit kan leiden tot ongelijkheid in de kwaliteit van groenonderhoud tussen wijken" (transcript 4). Hierdoor kan het resultaat van de participatie van burgers sterk verschillen per buurt, wat problematisch kan zijn voor gemeenten die streven naar gelijkwaardige betrokkenheid.

Ondersteunende rol

Respondent één benadrukt dat het vinden van de juiste balans tussen ondersteuning en autonomie een lastig dilemma is: "We willen bewoners stimuleren, maar niet hun initiatief beperken" (transcript 1). Dit dilemma weerspiegelt de uitdaging van cocreatie, waarin de rol van de overheid vooral ondersteunend moet zijn, zonder de autonomie van bewoners te beperken.

4.3 Parallellen

Nu de perspectieven van gemeentelijke overheidsprofessionals in kaart zijn gebracht, kunnen de parallellen tussen hun ervaringen, de kansen en dilemma's worden getrokken.

Cocreatie en gemeenschapsvorming/duurzaamheid

Respondenten één, drie en vier, die het cocreatieperspectief aanhangen, zien duidelijk de voordelen van participatie van burgers bij het bevorderen van gemeenschapsvorming en duurzaamheid. Hun nadruk op partnerschap en gedeelde verantwoordelijkheid sluit aan bij hun streven naar sociale cohesie. De gedachte dat "samenwerken aan groenonderhoud mensen bij elkaar brengt" (respondent één) en "bewoners zich langer inzetten wanneer ze zelf verantwoordelijk zijn" (respondent drie) toont aan dat dit perspectief sterk gericht is op het ondersteunen van duurzaam engagement en sociale netwerken. Respondent twee, hoewel volgend op het nalevingsperspectief, voegt toe dat de uniformiteit en voorspelbaarheid van processen ook bijdragen aan het bereiken van duurzame resultaten, hoewel deze soms de creatieve inbreng van bewoners kunnen beperken.

Naleving en regelgeving versus creativiteit

Respondent twee, die het nalevingsperspectief volgt, benadrukt het belang van regelgeving, maar worstelt met de balans tussen naleving en creativiteit. De wens om strikte richtlijnen te handhaven, terwijl bewoners innovatief willen zijn, veroorzaakt spanningen. "Te strikte richtlijnen kunnen de creativiteit van bewoners beperken" (respondent twee). Deze respondent laat zien hoe het nalevingsperspectief zich soms moeilijk verhoudt tot de creatieve vrijheden van cocreatie.

Cocreatie en ondersteunende rol/ongelijke betrokkenheid

Gemeentelijke overheidsprofessionals die cocreatie ondersteunen, ervaren de uitdaging van een juiste ondersteunende rol en ongelijke betrokkenheid. Het dilemma om de balans te vinden tussen stimuleren en autonomie respecteren komt naar voren in uitspraken als "bewoners stimuleren zonder hun initiatief te beperken" (respondent één). Daarnaast leidt ongelijke betrokkenheid tot variatie in kwaliteit, wat voor overheidsprofessionals een dilemma vormt bij het bevorderen van cocreatie.

Er zijn duidelijke parallellen te zien tussen de perspectieven die gemeentelijke overheidsprofessionals in Escamp aanhangen en de kansen en dilemma's die ze ervaren. De gemeentelijke overheidsprofessionals die cocreatie ondersteunen, benadrukken kansen zoals gemeenschapsvorming en duurzaamheid, terwijl ze worstelen met de juiste ondersteunende rol en ongelijke betrokkenheid. De gemeentelijke overheidsprofessional die het nalevingsperspectief volgt, legt de nadruk op regelgeving en heeft moeite om een balans te vinden tussen naleving en creativiteit. Deze parallellen suggereren dat de perspectieven van gemeentelijke overheidsprofessionals een verband lijken te hebben met hoe zij kansen en dilemma's interpreteren bij de participatie van burgers in groenonderhoud.

4.4 Mogelijke factoren die verschillen in kansen/dilemma's verklaren

Uit het onderzoek blijkt dat de eerder geïdentificeerde perspectieven van cocreatie, controle en naleving belangrijke raamwerken bieden. Echter, deze perspectieven vangen niet alle variabelen die de ervaren kansen en dilemma's kunnen beïnvloeden.

Persoonlijke en professionele achtergrond

De persoonlijke en professionele achtergronden van overheidsprofessionals spelen kunnen een rol spelen in hun perceptie en aanpak van burgerparticipatie. In de interviews werd gevraagd naar de duur van hun dienstverband en ervaring in soortgelijke functies, wat belangrijke inzichten bood in hoe hun ervaringen hun benaderingen mogelijk kunnen kleuren. Professionals met langere dienstverbanden neigen vaak naar meer gestructureerde benaderingen van projecten, gezien hun uitgebreide kennis van de bureaucratische en operationele processen. Een respondent merkte op: "Na meer dan tien jaar in deze rol heb ik geleerd dat een gestructureerde aanpak essentieel is om burgerinitiatieven effectief te integreren binnen onze regelgeving."

Deze variatie in ervaring kan leiden tot diverse strategieën in de omgang met burgerparticipatie, waarbij sommige professionals mogelijk meer openstaan voor experimentele benaderingen, terwijl anderen de voorkeur geven aan conventionele methoden. Dit benadrukt het belang van een breder begrip van hoe individuele carrièrepaden de implementatie en het succes van burgerparticipatieprojecten kunnen beïnvloeden.

Training en deskundigheid

De specifieke training en deskundigheid van professionals zouden een rol kunnen in hoe zij de mogelijkheden voor participatie van burgers zien en benutten. De mate van deskundigheid kan invloed hebben op hoe open zij staan voor burgerinitiatieven en in welke mate zij in staat zijn om effectieve ondersteuning te bieden. Professionals die uitgebreide training en ervaring hebben in burgerparticipatie, kunnen bijvoorbeeld vertrouwen op hun kennis om strategisch richting te geven aan de projecten. Dit benadrukt dat de kennisbasis en training van een professional direct van invloed kan zijn op hoe zij kansen en dilemma's waarnemen.

Deze factoren benadrukken het belang van een breder begrip van de invloeden die de implementatie van participatie van burgers vormgeven. Door rekening te houden met een bredere reeks van invloeden, kunnen beleidsmakers en planners strategieën ontwikkelen die beter zijn afgestemd op de realiteit van de professionals en de gemeenschappen die zij dienen.

Hoofdstuk 5: Conclusie en discussie

5.1 Conclusie

Dit onderzoek richt zich op de vraag hoe gemeentelijke overheidsprofessionals in Stadsdeel Escamp de participatie van burgers bij groenonderhoud ervaren en welke kansen en dilemma's dit met zich meebrengt. Uit de resultaten blijkt dat gemeentelijke overheidsprofessionals over het algemeen verwachten dat de participatie van burgers de kwaliteit van het groenonderhoud kan verbeteren, sociale cohesie bevordert en het eigenaarschap van burgers in hun omgeving vergroot. Deze verwachtingen blijken grotendeels te kloppen, vooral bij overheidsprofessionals wiens benaderingen overeenkomen met principes van cocreatie. Cocreatie bevordert inclusieve samenwerking en leidt vaak tot positieve resultaten bij groenprojecten.

Verschillende perspectieven op participatie spelen een belangrijke rol bij het begrijpen van de kansen en dilemma's. Gemeentelijke overheidsprofessionals met een meer top-down perspectief (zoals het controle- en nalevings perspectief), dat gericht is op naleving en regelgeving, ervaren participatie meer als een dilemma omdat dit perspectief minder ruimte laat voor flexibele samenwerking met burgers. Professionals met een meer cocreatieve benadering staan open voor samenwerking en zien dit juist als kans, maar ondervinden ook dilemma's wanneer regelgeving en interne doelstellingen niet goed aansluiten bij de wensen van bewoners.

5.2 Discussie

5.2.1 Beperkingen van het onderzoek

Dit onderzoek heeft enkele beperkingen die de interpretatie van de resultaten beïnvloeden. De steekproefgrootte was beperkt tot gemeentelijke overheidsprofessionals van slechts één stadsdeel, wat de generaliseerbaarheid naar andere regio's beperkt. Bovendien richt dit onderzoek zich uitsluitend op het perspectief van gemeentelijke overheidsprofessionals, zonder de directe percepties en verwachtingen van bewoners te betrekken, waardoor er een gebrek is aan inzicht in hun ervaringen.

Daarnaast moet worden opgemerkt dat persoonlijke en professionele achtergronden van invloed zijn op de benadering van participatie. Deze achtergronden kleuren de perceptie van professionals en kunnen van invloed zijn op hun aanpak, wat een mogelijke variabele vormt die de resultaten kan beïnvloeden.

5.2.2 Hypothesen en proposities voor vervolgonderzoek

Op basis van de bevindingen van dit onderzoek kunnen enkele hypothesen en proposities voor verder onderzoek worden geformuleerd. Een eerste hypothese is dat een cocreatieve aanpak bij groenonderhoud tot verbeterde sociale cohesie en een sterker gevoel van eigenaarschap leidt, vergeleken met een top-down-benadering. Daarnaast is een heldere communicatie tussen gemeentelijke overheidsprofessionals en burgers een belangrijke succesfactor voor participatieve groenprojecten. Een mogelijke propositie is dat een beleidskader dat duidelijke richtlijnen en middelen biedt voor cocreatie de effectiviteit van burgerinitiatieven in groenbeheer vergroot.

5.2.3 Aanbevelingen voor beleid en verder onderzoek

Voor toekomstig beleid en onderzoek zijn er enkele aanbevelingen te doen. Ten eerste zou verder onderzoek moeten worden uitgebreid naar andere stadsdelen en regio's om een meer representatief beeld te krijgen van de ervaringen van professionals met de participatie van burgers. Ten tweede moet verder onderzoek zich richten op het betrekken van bewoners om inzicht te krijgen in de dynamiek tussen gemeentelijke overheidsprofessionals en burgers. Een langetermijnstudie naar de effecten van participatieve initiatieven op sociale cohesie, biodiversiteit en groenbeheer zou inzicht kunnen bieden in de duurzaamheid en impact van deze projecten.

Gemeentelijke overheidsprofessionals kunnen strategieën ontwikkelen om minder actieve bevolkingsgroepen te betrekken bij groenprojecten, bijvoorbeeld via gerichte communicatie of samenwerking met lokale maatschappelijke organisaties. Daarbij moet rekening worden gehouden met verschillende perspectieven op participatie om te zorgen dat initiatieven aansluiten bij zowel de beleidsdoelen als de behoeften van burgers.

Literatuurlijst

- Alford, J. (1998). A Public Management Road Less Travelled: Clients as Co-producers of Public Services. *Australian Journal of Public Administration*, 57(4), 128–137.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-8500.1998.tb01568.x>
- Andrews, R., and D. Turner (2006) 'Modelling the Impact of Community Engagement on Local Democracy'. *Local Economy*, 21, 378–390.
- Atkinson, R., and S. Cope (1997) 'Community participation and urban regeneration in Britain', in: Hoggett, P. (ed.) *Contested Communities: Experiences, Struggles and policies*. (Bristol: Policy Press), 201–221.
- Baggerman, K. (2018). Succesvolle groenparticipatie doe je zo. In Green & So, *Vakblad Groen*. Geraadpleegd op 23 februari 2024, van <https://www.greenandso.nl/uploads/File/Buurtparticipatie%20Breda%20VakbladGroen%2007-2018%20LR%2034-37.pdf>
- Bovaird, T. (2005). Public governance: balancing stakeholder power in a network society. *International Review of Administrative Sciences*, 71(2), 217–228.
<https://doi.org/10.1177/0020852305053881>
- Bovaird, T. (2007). Beyond Engagement and Participation: User and Community Coproduction of Public Services. *Public Administration Review*, 67(5), 846–860.
<https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2007.00773.x>
- Bovaird, T., Van Ryzin, G. G., Loeffler, E., & Parrado, S. (2015). Activating Citizens to Participate in Collective Co-Production of Public Services. *Journal Of Social Policy*, 44(1), 1–23. <https://doi.org/10.1017/s0047279414000567>
- Brandsen, T., & Honingh, M. (2013). Professionals and Shifts in Governance. *International Journal Of Public Administration*, 36(12), 876–883.
<https://doi.org/10.1080/01900692.2013.798809>
- Brante, T. (2011). Professions as Science-Based Occupations. Professions and Professionalism, 1(1), 4-. <https://doi.org/10.7577/pp.v1i1.147>
- Burrage, M., Jarausch, K., & Siegrist, H. (1990). An actor-based framework for the study of the professions. Professions in theory and history: Rethinking the study of the professions, 203-225. SAGE Publications, London/Newbury Park.
- Coenen, F., van de Peppel, R., & Woltjer, J. (2001). De evolutie van inspraak in de Nederlandse planning. *Beleidswetenschap*, 313-332.
- Communities Scotland. (2005). *National Standards for Community Engagement*. (Edinburgh: Scottish Executive).
- Denters, S.H., Bakker, J.H.M., Oude Vrielink, M.J. & Boogers, M.J.G.J.A. (2013). *Burgerinitiatieven in Overijssel: Een inventarisatie*. Zwolle: Provincie Overijssel.
- De Vries, S., Kamphorst, D., & Langers, F. (2022). *Beleidsdenken over stedelijk groen en gezondheid : en de mate waarin dit zich laat onderbouwen vanuit het onderzoek*. <https://doi.org/10.18174/569997>
- Dienst Stedelijke Ontwikkeling, Publiekszaken. (2023, 16 juni). *Participatiegids voor gebieds- en planontwikkeling* [Persbericht]. Geraadpleegd op 28 februari 2024, van <https://denhaag.raadsinformatie.nl/document/12798104/2/RIS315612+Concept+Partic>

ipatiegids+voor+gebieds-+en+planontwikkeling

- Dinjens, M. (2010). *Burgerparticipatie in de lokale politiek. Een inventarisatie van gemeentelijk beleid en activiteiten op het gebied van burgerparticipatie*. Amsterdam: Instituut voor Publiek en Politiek.
- Dirks, B. (2018, oktober). DPG Media Privacy Gate. *De Volkskrant*. Geraadpleegd op 25 februari 2024, van <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/den-haag-zuidwest-snakt-naar-aandacht-en-een-paar-miljoen-euro~bf2b4022/>
- Dolgon, C., Mitchell, T. D., & Eatman, T. K. (Eds.). (2017). *The Cambridge handbook of service learning and community engagement*. Cambridge University Press.
- Drucker, P. F. (1974). *Management: Tasks, responsibilities, practices*. New York : Harper & Row.
- Edelenbos, J., & Monnikhof, R. (2001). *Lokale interactieve beleidsvorming: een vergelijkend onderzoek naar de consequenties van interactieve beleidsvorming voor het functioneren van de lokale democratie*. Lemma, Utrecht.
- Eijk, C. J. A. van, & Cuppen, E. (2022). *Coproduceren in een complex belangenspeelveld: dilemma's voor de gemeentelijke overheidsprofessional*. *Bestuurskunde*, 31(3), 36-45.
- Evetts, J. (2003). The Sociological Analysis of Professionalism: Occupational Change in the Modern World. *International Sociology*, 18(2), 395–415.
<https://doi.org/10.1177/0268580903018002005>
- Freidson, E. (2001). *Professionalism: The Third Logic*. Cambridge: Polity Press.
- Gemeente Den Haag & Kuiper Compagnons. (2023). Groen, stedelijk en vitaal Zuidwest: Structuurvisie Zuidwest 2040. In *Gemeente Den Haag*.
- Groene Matties. (2023, 25 september). *Groene matties - groene matties*. Geraadpleegd op 15 maart 2024, van <https://groenematties.nl/>
- HaagMedia. (2017, 17 mei). *Stadsdeel Escamp heeft de meeste inwoners van Den Haag - Haagmedia*. Haagmedia. Geraadpleegd op 23 februari 2024, van <https://haagmedia.nl/stadsdeel-escamp-meeste-inwoners-haag/>
- Heldens, J., & Reysoo, F. (2005). De kunst van het interviewen: reflecties op het interview met een guide. *KWALON (Amsterdam)*, 10(3).
<https://doi.org/10.5117/2005.010.003.008>
- Jennings, V., & Bamkole, O. (2019). The Relationship between Social Cohesion and Urban Green Space: An Avenue for Health Promotion. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(3), 452-.
<https://doi.org/10.3390/ijerph16030452>
- Kilic, M. (2008). *Derde generatie burgerparticipatie, hoe doe je dat?* Amersfoort: Twynstra Guddé
- Mattijssen, T., Buijs, A., Elands, B., & Arts, B. (2018). The “green” and “self” in green self-governance - a study of 264 green space initiatives by citizens. *Journal of Environmental Policy & Planning*, 20(1), 96–113.
<https://doi.org/10.1080/1523908X.2017.1322945>
- Michels, A. M. B., Van den Berg, J., Vollaard, H., Cohen, J., & Boogaard, G. (2018). *Burgerparticipatie in het beleid, bewonersinitiatieven, en de rol van de gemeenteraad*. Boom.

- Mortensen, N. M., Brix, J., & Krogstrup, H. K. (2020). *Reshaping the Hybrid Role of Public Servants: Identifying the Opportunity Space for Co-production and the Enabling Skills Required by Professional Co-producers*. In Springer eBooks (pp. 1–17). https://doi.org/10.1007/978-3-030-03008-7_17-1
- Muir, J. (2004) 'Public Participation in Area- based Urban Regeneration Programmes'. *Housing Studies* 19, 947–966.
- Omroep West. (2021, 25 februari). Den Haag Zuidwest: van wederopbouwwijk naar probleemwijk. *Omroep West*. Geraadpleegd op 23 februari 2024, van <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4366202/den-haag-zuidwest-van-wederopbouwwijk-naar-probleemwijk>
- Osborne, S. P., Radnor, Z., & Nasi, G. (2013). A New Theory for Public Service Management? Toward a (Public) Service-Dominant Approach. *The American Review of Public Administration*, 43(2), 135-158. <https://doi.org/10.1177/0275074012466935>
- Oude Vrielink M. & van de Wijdeven T. (2011). Ondersteuning in vieren: Zichtlijnen in het faciliteren van burgerinitiatieven in de buurt. *Beleid en Maatschappij*, 38(4), 438-455.
- Parks, R. B., Baker, P., Kiser, L. L., Oakerson, R. J., Остров, Э., Ostrom, V., Percy, S. L., Vandivort, M. B., Whitaker, G. P., & Wilson, R. K. (1981). Consumers as coproducers of public services: some economic and institutional considerations. *Policy Studies Journal*, 9(7), 1001–1011. <https://doi.org/10.1111/j.1541-0072.1981.tb01208.x>
- Pestoff, V. (2012). Co-production and Third Sector Social Services in Europe: Some Concepts and Evidence. *Voluntas (Manchester, England)*, 23(4), 1102–1118. <https://doi.org/10.1007/s11266-012-9308-7>
- Raad voor het openbaar bestuur (ROB). (2004). *Burgers betrokken, betrokken burgers*. Geraadpleegd op 16 maart 2024, van <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2004/11/01/burgers-betrokken-betrokken-burgers>
- Ravensbergen, F., and M. VanderPlaat (2009) 'Barriers to citizen participation: the missing voices of people living with low income'. *Community Development Journal*, 45, 389–403.
- Sennett, R. (2008). The craftsman. In R. Sennett, *The craftsman*. London.: Allen Lane.
- Smith, A. (2008) 'Applying the Lessons Learnt: Community Involvement in Regeneration'. *Public Policy Administration* 23, 145–152.
- Tuurnas, S. (2015). Learning to co-produce? The perspective of public service professionals. *The International Journal of Public Sector Management*, 28(7), 583–598. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-04-2015-0073>
- Verschuere, B., & Steen, T. (2015). Cocreatie en coproductie van publieke diensten: een uitdaging. *IMPULS*, 46(2), 7-12.
- van de Grift, E., Cuppen, E., & Spruit, S. (2020). Co-creation, control or compliance? How Dutch community engagement professionals view their work. *Energy Research & Social Science*, 60, 101–323. <https://doi.org/10.1016/j.erss.2019.101323>
- van Eijk, C., & Cuppen, E. (2022). Coproduceren in een complex belangenspelveld: Dilemma's voor de gemeentelijke overheidsprofessional. *Bestuurskunde*, 31(3), 3–15. <https://doi.org/10.5553/Bk/092733872022031003001>
- Wageningen University & Research, Stuiver, M., Spijker, J. H., De Vries, S., & Snep, R. P. H.

(2018, 20 februari). *Zeven redenen om te investeren in een groene stad*. WUR.
Geraadpleegd op 20 februari 2024, van
<https://www.wur.nl/nl/show-longread/zeven-redenen-om-te-investeren-in-een-groene-stad.htm>

Interviewvragen

-Deze vragen hebben betrekking op de participatie van burgers bij groenonderhoud

*VV= vervolgvraag voor het zekerstellen van het antwoord

Algemeen

0. Wat houden uw dagelijkse werkzaamheden in en hoe hebben deze betrekking op de participatie van burgers bij groenonderhoud, zou u ook kunnen vertellen hoe lang u al werkzaam bent op uw functie of soortgelijke functie?

Vragen voor Cocreatie:

1. Hoe beïnvloeden de waarden van de gemeenschap de interne besluitvorming binnen uw organisatie? Kunt u hierbij eventueel een specifiek voorbeeld noemen waarin de waarden van de gemeenschap een specifieke rol speelden in het besluitvormingsproces? VV Denkt u dat het van belang is om de waarden van de gemeenschap mee te laten wegen bij de interne besluitvorming?
2. Hoe ziet u het belang van het vroeg betrekken van zowel voor- als tegenstanders in het proces om eventuele uitdagingen aan te pakken? Zou u het juist wel of niet doen?
3. Kunt u vertellen hoe het proces er meestal uitziet rondom het communiceren van een projectplan naar burgers. VV (Wanneer en hoe wordt er informatie verschaft aan burgers?) (Vindt u dat communicatie pas moet starten zodra er een concreet projectplan is? Waarom wel of niet?)
4. Bent u bekend met de term community engagement? Hoe ziet u de rol van community engagement binnen het besluitvormingsproces? VV Kan volgens u community engagement gezien worden als een instrument om conflicten tussen bepaalde groepen bewoners te sussen en het besluitvormingsproces te versnellen? Waarom wel/niet?

Vragen voor Controle:

1. Worden verschillende wensen/behoefte/interesses van inwoners uit Escamp altijd in kaart gebracht? VV Hoe ziet u het belang van het in kaart brengen van belangen van lokale bewoners en belanghebbenden voor onderhandeling en projectontwikkeling rond groenonderhoud? Zou u dit juist wel of niet doen?
2. Vindt er samenwerking plaats met andere gemeenten voor de ontwikkeling van groenprojecten? Zo ja, vindt u dat dit de gemeente helpt rondom het onderwerp? Zo nee, zou de gemeente dit volgens u wel moeten doen?
3. Vindt u het wel of niet aanvaardbaar om beslissingen te nemen zonder het management vooraf te informeren, omdat u voorziet dat goede oplossingen zullen worden afgewezen?
4. Als bewoners problemen ervaren, kunnen zij dan terecht bij de gemeente? Vindt u dat er genoeg en makkelijke benaderingsmogelijkheden zijn? Wordt er ook concreet iets gedaan met problemen die burgers kenbaar maken?

Vragen voor Naleving:

1. Als gemeentelijke overheidsprofessional ervaart u wel of geen dilemma's doordat bestaande wet- en regelgeving en bezwaren van lokale bewoners met elkaar in conflict komen?
2. Bent u van mening dat bewoners uit Den Haag Zuidwest voldoende mogelijkheden hebben om hun stem te laten horen in specifiek de formele besluitvormingsprocedures?
3. Vindt u het wel of niet noodzakelijk om de interne organisatie te betrekken bij oplossingen die voordelig zijn voor de gemeenschap, maar mogelijk hogere kosten met zich mee kunnen brengen voor de organisatie?
4. Is er een verandering in de interne organisatiecultuur om de betrokkenheid van de gemeenschap te bevorderen?

Vragen voor Kansen:

1. Welke kansen ziet u door participatie van burgers bij groenonderhoud?
2. Is er volgens u nog een verbeteringslag te maken? Zo ja, kunt u deze toelichten?

Vragen voor Dilemma's:

1. Welke uitdagingen komt u doorgaans tegen bij het betrekken van burgers bij groenprojecten?
2. Hoe gaat u om met mogelijke weerstand of onenigheid binnen de gemeenschap tijdens besluitvormingsprocessen? Verschilt u daarin ook met uw collega's?

Overkoepelende vraag:

1. Denkt u dat verschillende perspectieven die gemeentelijke overheidsprofessional kunnen hebben van invloed kunnen zijn op de participatie van burgers bij groenonderhoud, en zou dit volgens u gerelateerd kunnen zijn aan kansen en dilemma's omtrent de totstandkoming van groenonderhoud in Stadsdeel Escamp?